

11 Polynom. redukce a randomizované Turingovy stroje

11.1 Řešení příkladu z domácí přípravy.

1. Zkonstruujte polynomiální redukci problému existence hamiltonovské kružnice na problém existence hamiltonovské neorientované cesty.

Fakt, že se jedná o polynomiální redukci pečlivě zdůvodněte.

2. Ukažte, že

Problém nezávislých množin se polynomiálně redukuje na problém SAT.

Polynomiální redukci pečlivě popište a zdůvodněte.

Výsledek. Jedna z redukcí je tato:

Je dán prostý neorientovaný graf $G = (V, E)$ bez smyček. Zkonstruujeme neorientovaný graf $G' = (V', E')$ takto: Vybereme vrchol $v \in V$; množina vrcholů je $V' = V \cup \{a, b, c, d\}$ ($a, b, c, d \notin V$). Množina hran je $E' = E \cup \{\{x, b\} \mid \{x, v\} \in E\} \cup \{\{a, v\}, \{c, a\}, \{b, d\}\}$.

Pak platí v G existuje hamiltonovská kružnice právě tehdy, když v G' existuje hamiltonovská neorientovaná cesta.

11.2 Zkonstruujte polynomiální redukci problému CNF-SAT na problém nezávislých množin (v prostém neorientovaném grafu bez smyček).

Výsledek. Je dán neorientovaný graf $G = (V, E)$ bez smyček a číslo k . Ptáme se, zda existuje v G nezávislá množina o alespoň k vrcholech.

Zkonstruujeme formuli φ v CNF takto:

Logické proměnné: pro každý vrchol $v \in V$ zavedeme k logických proměnných $x_v^1, \dots, x_v^k$. Formulemi vyjádříme:

1. Pro každé $i = 1, \dots, k$ je vybrán přesně jeden vrchol — formule α .
2. Pro různé i, j , $i, j \in \{1, \dots, k\}$ jsou vybrané vrcholy různé — formule β .
3. Jestliže $\{u, v\} \in E$, pak nebyly do nezávislé množiny nebyly vybrány oba vrcholy u a v — formule γ .

Add 1)

$$\alpha = \bigwedge_{i=1}^k \left[\left(\bigvee_{v \in V} x_i^v \right) \wedge \bigwedge_{u \neq v} (\neg x_i^u \vee \neg x_i^v) \right].$$

Add 2)

$$\beta = \bigwedge_{v \in V} \bigwedge_{i \neq j} (\neg x_v^i \vee \neg x_v^j).$$

Add 3)

$$\gamma = \bigwedge_{\{u,v\} \in E} \bigwedge_{i \neq j} (\neg x_u^i \vee \neg x_v^j).$$

Nyní je hledaná formule $\varphi = \alpha \wedge \beta \wedge \gamma$.

11.3 Problém k -barevnosti, $k \geq 3$

Vstup: Prostý neorientovaný graf G .

Otázka: Má graf G obarvení k barvami?

Rozhodněte, zda je problém k -barevnosti $\mathcal{NP}$ úplný.

Výsledek. Problém je $\mathcal{NP}$ úplný, protože leží v $\mathcal{NP}$ a polynomiálně se na něj redukuje problém třibarevnosti.

Redukce je např. tato: Vezměme neorientovaný graf $G = (V, E)$. Sestrojíme neorientovaný $G' = (V', E')$, kde $V' = V \cup \{x_1, x_2, \dots, x_{k-3}\}$, $x_1, x_2, \dots, x_{k-3} \notin V$, $E' = E \cup \{\{v, x_i\} \mid v \in V, i \in \{1, 2, \dots, k-3\}\} \cup \{\{x_i, x_j\} \mid i \neq j, i, j \in \{1, 2, \dots, k-3\}\}$.

Nyní G je třibarevný právě tehdy, když G' je k -barevný.

11.4 Problém podgrafu

Vstup: Jsou dány neorientované grafy G a H .

Otázka: Obsahuje graf G podgraf, který je izomorfní grafu H ?

Rozhodněte, zda je problém podgrafu $\mathcal{NP}$ úplný.

Výsledek. Problém je $\mathcal{NP}$ úplný, protože leží v $\mathcal{NP}$ a polynomiálně se na něj redukuje např. problém existence hamiltonovské kružnice (problém hamiltonovské cesty, problém nezávislých množin, problém klik).

11.5 Navrhněte RTM M , který se pro dané binární vstupní slovo $w = a_1 a_2 \dots a_n$, $n > 0$, chová takto:

- Jestliže na druhé (náhodné) pásce je v prvním poli symbol 0, pak M zkontroluje, zda se symboly vstupního slova w na sudých místech shodují s obsahem druhého a dalšího pole náhodné pásky.

Přesněji, označme r_i obsah i -tého pole druhé (náhodné) pásky. RTM M skončí v koncovém stavu právě tehdy, když platí $a_{2k} = r_{k+1}$ pro všechna k taková, že $2k \leq n$.

- Jestliže na druhé (náhodné) pásce je v prvním poli symbol 1, pak M zkontroluje, zda se symboly vstupního slova w na lichých místech shodují s obsahem druhého a dalšího pole náhodné pásky.

Přesněji, RTM M skončí v koncovém stavu právě tehdy, když platí $a_{2k+1} = r_{k+2}$ pro všechna k taková, že $2k+1 \leq n$.

1. Pro každé binární slovo w spočítejte pravděpodobnost, že RTM M skončí v koncovém stavu.

2. Je pravda, že M zajišťuje některému jazyku, že leží ve třídě $\mathcal{RP}$? Jestliže ano, pak který jazyk; jestliže ne, uveďte proč.

Samostaná práce na příští cvičení

11.6 Navrhněte RTM M , který se pro dané vstupní slovo $w = a_1a_2 \dots a_n$, $n > 0$, nad abecedou $\{a, b\}$ chová takto:

- Jestliže na druhé (náhodné) pásce je v prvním poli symbol 0, pak M zkontroluje, zda se jedná o slovo w , které obsahuje aspoň jedno a a aspoň jedno b .
  - Jestliže na druhé (náhodné) pásce je v prvním poli symbol 1, pak M zkontroluje, zda vstupní slovo w končí stejným symbolem jako začíná.
1. Pro každé slovo w spočítejte pravděpodobnost, že RTM M skončí v koncovém stavu.
  2. Je pravda, že M zajišťuje některému jazyku, že leží ve třídě $\mathcal{RP}$? Jestliže ano, pak který jazyk; jestliže ne, uveďte proč.